

Nyheter

Israel og Hamas i krig

Dette er panelet

Aftenposten inviterte fire personer til å kommentere fakta etter et halvt år med krig.

Frida Marie Grande

Engasjert Palestina-aktivist og kåret til årets influenser

Ervin Kohn

Tidligere forstander i Det mosaiske trossamfund og mangeårig talsmann for Norges jødiske minoritet

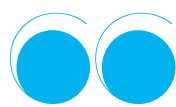
Cecilie Hellestveit

Forsker på konflikt og krigens folkerett

Lindis Hurum

Humanitærarbeider og generalsekretær i Leger uten grenser

Uansett hva det presise tallet blir til slutt, så vil det være altfor mange

Lindis Hurum

➡ Palestiske barn får behandling på sykehus etter et israelsk angrep i februar i år. Over hele verden vekker krigen sterke følelser. Likevel er det delte meninger om den samme, grunnleggende informasjonen.

Foto: Mohammed Salem, Reuters/NTB

Slik reagerer folk på opplysningene om krigen

Seks måneder er gått siden Hamas stormet inn i Israel. Terrorangrepet sendte sjokkbølger gjennom det israelske samfunnet.

Hanne Christiansen, Tor Arne Andreassen, Jørgen Arnor G. Lom og Torstein Ringnes

Israels svar har lagt Gazastripen fullstendig i grus. Et halvt år med krig har gått brutalt utover sivilbefolkningen. Titusener av mennesker er drept. Over hele verden vekker krigen sterke følelser. Likevel er det delte meninger om den samme, grunnleggende informasjonen.

Hvordan reagerer folk med ulik tilnærming til konflikten på de samme opplysningene? Vi inviterte fire personer til å kommentere fakta etter et halvt år med krig:

- **Frida Marie Grande:** Engasjert Palestina-aktivist og kåret til årets influenser
- **Ervin Kohn:** Tidligere forstander i Det mosaiske trossamfund og mangeårig talsmann for Norges jødiske minoritet
- **Cecilie Hellestveit:** Forsker på konflikt og krigens folkerett
- **Lindis Hurum:** Humanitærarbeider og generalsekretær i Leger uten grenser

Figur 1. Aller verst for barna

De som er hardest rammet av krigen, er barna. Det siste halvåret har bilder og videoer av skadede og drepte barn florert i sosiale medier.

En graf som vekker oppsikt, er denne: Barn drept i væpnede konflikter (figur 1)

Den viser at flere barn er drept som en direkte følge av krigshandlingene i Gaza, enn i alle andre konflikter de siste fire årene. Tallene er ikke uavhengig verifisert, men Gaza skiller seg tydelig ut.

Hvordan tolker ulike personer denne grafen?

Frida Marie Grande: «Det er forferdelig urettferdig. Dødstallene snakker for seg og er ekstremt høye. Men vi må også huske på alle barna som overlever og som skal leve videre med disse traumene.»

Cecilie Hellestveit: «Denne grafen viser ikke de store tallene på barn som er drept som indirekte følge av krig, som i Sudan eller Jemen. Der døde titusener av barn som følge av at krigføringen ødela all infrastruktur. Men det jeg kan si, er at jeg ikke kommer på noen andre kriger der så mange barn er drept som direkte følge av krigshandlingene. Sånn sett er dette helt enestående.»

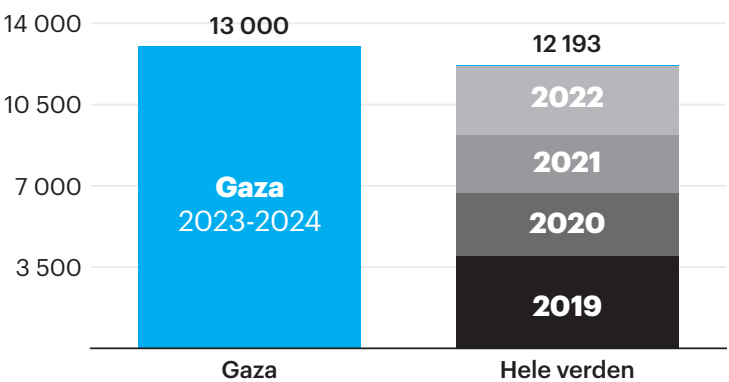
Ervin Kohn: «Det er svære tall, og det er helt forferdelig. Men det er ikke alle barn under 18 år som er sivile, for å si det litt kynisk. Tallene fra Hamas-myndighetene er ikke troverdige. Og de inkluderer bevåpnede 16- og 17-åringer.»

Lindis Hurum: «Dette er jo helt grusomt. Og her er ikke barna som er indirekte drept som følge av sult, i fødsel, i kuvøser eller av sykdom, med. Jeg kan ikke forstå at ikke absolutt alle, uansett ståsted, mener dette er galt og fordømmer det på det aller sterkeste. Det er ikke komplisert å si at barn aldri skal være militære mål.»

Artikkelen fortsetter

Barn drept i væpnede konflikter (figur 1)

Kilde: FNs generalsekretær, Redd Barna, OCHA/GMO, palestinske helsemyndigheter

Nyheter

Israel og Hamas i krig

Artikkelen fortsetter

Figur 2. Terrorangrepet mot Israel

Angrepene mot Gazastripen de siste seks månedene ble utløst av terrorangrepet mot Israel. Det har satt dype spor i det israelske samfunnet. Nesten 1200 mennesker ble drept, hvorav to tredjedeler var sivile. Rundt 250 mennesker ble tatt som gissel.

Ser man på antallet drepte som andel av befolkningen, skiller 7. oktober seg klart fra andre store terrorangrep i nyere tid.

Ervin Kohn: «Dette er oppsiktsvekkende. Jeg forstår traumet Israel opplevde 7. oktober. Jeg er jo barn av to holocaustoverlevende.»

Frida Marie Grande: «Angrepet 7. oktober burde aldri skjedd. Jeg føler dypt med alle som ble rammet og mistet mennesker de var glad i. Samtidig bør vi alle være enig om at de massive overgrepene Israel utfører mot befolkningen i Gaza nå, ikke kan forsvares. Lidelsene som helt bevisst påføres en hel befolkning, er virkelig uten side-stykke.»

Cecilie Hellestveit: «Hamas gjenskapte et slags holocaust på israelsk suverent territorium. Samtidig er det viktig å huske på at selv om dette er et terrorangrep, foregår det i en helt annen kontekst. Israel er en stat i krig, både med enkelte naboland og den palestinske befolkningen.»

Lindis Hurum: «Jeg kan absolutt forstå at folk som bor i Israel, er både traumatiserte og redde. Bare tenk hvordan vi følte det i timene og dagene etter 22. juli. Israels svar er likevel ikke proporsjonalt og i henhold til internasjonal humanitær rett.»

Figur 3. Syv av ti drepte i Gaza er sivile

Helsemyndighetene i Gaza, som styres av Hamas, rapporterer tall på drepte sivile. De sier 70 prosent av de drepte er sivile. Det er høyt sammenlignet med andre store konflikter i nyere tid.

Frida Marie Grande: «Det føles absurd å sammenligne kriger, for det er jævlig uansett hvor mange sivile som blir drept. Jeg vet ikke hva jeg skal si lenger, men det er vanskelig ikke å miste troen på hele menneskeheten.»

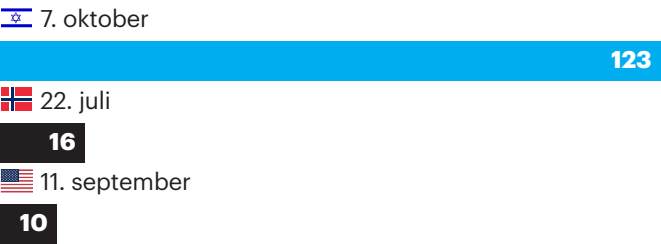
Som i alle andre konflikter, er krigen i Gaza også en kamp om sannheten.

Både FN og internasjonale menneskerettsgrupper bruker tallene fra Gaza. Israel mener de slett ikke er troverdige. I januar sa det israelske militæret at minst halvparten av de drepte, på det tidspunktet 13.000, var Hamas-krigere.

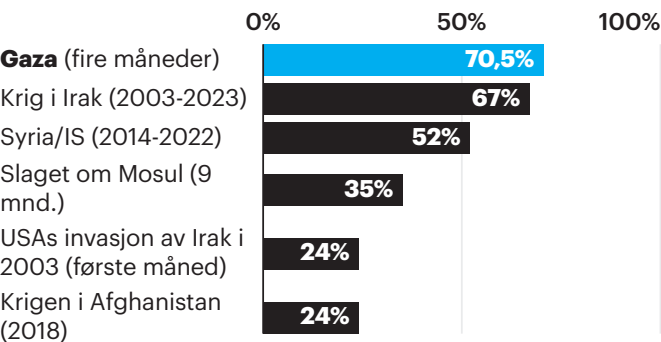
Ervin Kohn: «At 70 prosent av de drepte i Gaza er sivile, kan ikke stemme. Tallene fra Hamas' helsemyndigheter inkluderer både sivile og stridende. Vi vet også at

Antall døde i terrorangrep (figur 2)

Grafikken viser antall døde personer i tre terrorangrep. Tallene er gjort relative og viser antall døde pr. million innbyggere.

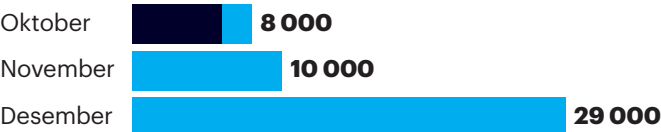
Syv av ti drepte er sivile (figur 3)

Kilde: OHCHR, Modern War Institute, Iraq Body Count, Gulf War Air Power Survey, Afghanske myndigheter, UNAMA, Cost of War project, Iraq Body Count, Neta Crawford, Brown University

Antall bomber fra Israel (figur 4)

I oktober falt 6000 bomber allerede første uke i krigen.

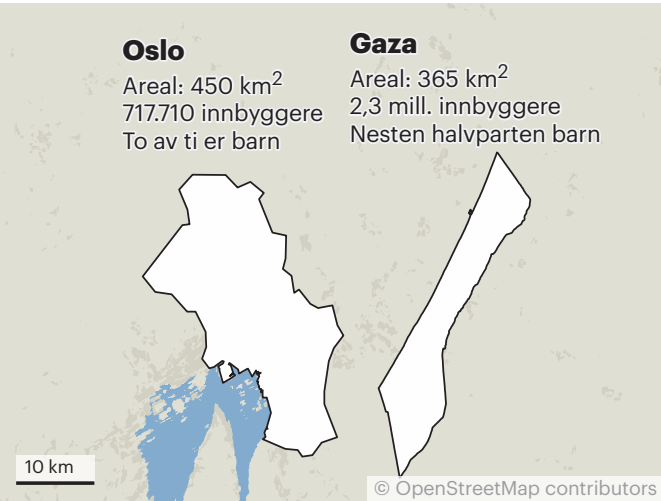

9000 raketter (punkt 5)

Fra 7. oktober til 9. januar avfyrt Hamas 9000 raketter mot Israel, ifølge det israelske militæret.

Gazastripen (figur 6)

Gazastripen er mindre enn Oslo, men har tre ganger så mange innbyggere.

mange av rakettene skutt fra Gaza går ned i Gaza. Det er rimelig å anta at disse også tar livet av sivile i Gaza.»

Cecilie Hellestveit: «Det er veldig vanskelig å beregne hvem som er sivil og hvem som ikke er sivil i denne typen væpnede konflikter. Bruker Hamas barna sine som etterretningsagenter? Ja, det er veldig mulig. Blir barna da militære mål under krigens folkerett? Ja, det blir de faktisk. Trolig så teller Hamas og Israel også hvem som er sivile og hvem som er militære mål, på to ulike måter. Vi som tredjepart, hva skal vi legge til grunn? Det vi kan stole på, er at dette er en krig med ekstrem brutalitet for sivilbefolkningen. Det er det ingen tvil om.»

Mange har påpekt at tallene vel så gjerne kan være høyere enn det helsemyndighetene i Gaza sier. Det er fordi man ikke vet hvor mange som ligger fanget under ruinene av bombede bygninger.

Lindis Hurum: «Uansett hva det presise tallet blir til slutt, så vil det være altfor mange.»

Figur 4. Bomber og raketregn

Det høye antallet drepte skyldes i stor grad Israels voldsomme bombardement av Gazastripen, som begynte allerede samme dag som terrorangrepet.

Tallene under viser det totale antallet bomber Israel hadde sluppet over Gaza etter tre måneder med krig. Bomberegnet var spesielt intenst i de første ukene:

Cecilie Hellestveit: «Dette er helt forutsigbart. Den massive bombe-kampanjen som startet like etter angrepet, må sees i lys av den forestående bakkeinvasjonen. I mangel på etterretning på bakken har Israel i stor grad benyttet seg av kunstig intelligens. Trolig er dette den første krigen hvor beregning av sivil følgeskade i stor grad er overlatt til maskinene. Her er resultatet. Det har gitt altfor høye tapstall, særlig blant barn.»

Frida Marie Grande: «Det er vanskelig å forholde seg til så store tall. De er så store at man nesten ikke skjønner betydningen av det lenger, annet enn at katastrofen er helt vanvittig, at det må stanse umiddelbart og at det er helt sinnssykt at det får fortsette.»

Ervin Kohn: «Hvis ikke dette skal bli en ensidig fremstilling, så må dere også ta med hvor mange raketter Hamas har sendt den andre veien, mot Israel.»

Da Hamas stormet inn i Israel, gjorde de det under dekke av tusservis av raketter.

5. Raketter

Fra 7. oktober til 9. januar avfyrt Hamas 9000 raketter mot Israel, ifølge det israelske militæret.

Lindis Hurum: «Det er en opplysning som absolutt bør være med i bildet. Men vi må ikke glemme at det er forskjell på disse rakettene

Jeg vet ikke hva jeg skal si lenger, men det er vanskelig ikke å miste troen på hele menneskeheten

Frida Marie Grande

og bombene Israel bruker. Konsekvensene er ikke de samme. En stor andel av bombene som Israel har brukt i Gaza, er såkalte ikke-presise bomber som forårsaker store skader. Det viser at Israel med overlegg ikke respekterer pålegget om å skille mellom sivile og stridende i krig.»

Figur 6. Gazastripen

Gazastripen er halvparten så stor som Oslo, men har tre ganger så mange innbyggere

Hvordan kunne det bli så ille? Flere ting gjør at Gaza skiller seg fra andre konflikter i nyere tid. For det første er det et lite område. For det andre er det høy befolkningstetthet.

Frida Marie Grande: «Vi blir minnet om hvor lite det området er. Så mange mennesker er samlet på ett sted, og det er ikke trygt noen steder. At så mange av dem er barn, er det verste av alt.»

Ervin Kohn: «Det er et lite område. Men jeg forstår at Israel ikke kan leve videre med en gruppe som Hamas på dørstokken. Hvordan man fjerner dem, når krigen foregår i et så tett befolket område, det er vanskelig. Men det er ikke umulig.»

Det er likevel én ting som mer enn noe annet gjør at Gazakrigen har fått så brutale konsekvenser for sivilbefolkningen:

Lindis Hurum: «Det finnes ingen steder å flykte. Samtidig er det en total blokade av området, som gjør at folk heller ikke får tilgang på nok mat og medisiner. Den kombinasjonen er 100 prosent dødelig.»

Cecilie Hellestveit: «De siste 15 årene har man sett flere eksempler på byer i Midtøsten med høy befolkningstetthet som har vært utsatt for massiv bombing. Men det som er så spesielt med Gaza, er at det er et stengt område hvor en sterk teknologisk overmakt holder befolkningen innesperret. Det tror jeg forklarer mye av kraften i denne brutale konflikten.»